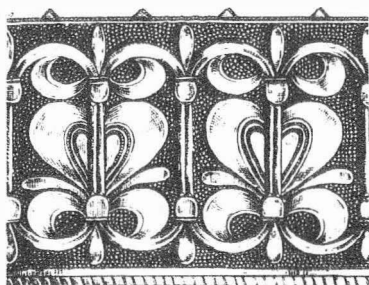

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1961

BRNO 1962

nahe dem Hradisko von Křenovice, hallstattzeitliche Scherben.

- - -

Halštatské a laténské sídliště u Kopřivnice.

Jiří Pavelčík

V červnu a červenci 1961 uskutečnila expositura v Opavě za vedení referenta zjišťovací výzkum na sídlišti Šutyrova studánka u Kopřivnice/okr. Nový Jičín/. Dvěma sondami /63 x 3,5 m a 36 x 3 m/ se nám podařilo zachytit 10 objektů a 32 kílů, které byly zřejmě součástmi větších konstrukcí. Omezená doba výzkumu a jeho zjišťovací charakter nedovolily jejich celkový průzkum. Na základě rozboru nalezeného zlomkovitého keramického materiálu lze v osídlení rozpoznat dvě časové fáze. Starší z nich odpovídá období rozkvětu hradiska na nedalekém Kotouči a můžeme ji datovat do druhého stupně slezské kultury a snad i na počátek platěnické. Mladší fázi osídlení charakterizuje tuhá keramika s typickými ovalenými profilovanými okraji, řadami C-kolků pod hrdly a kanelovanými těly, kterou podle dnešních našich znalostí lze synchronisovat se stradonickým stupněm laténské kultury. Halštatské sídliště zřejmě představuje jednu ze zemědělských osad, které vznikaly v okolí hradiska na Kotouči a jež tvořily jeho hospodářské zápolí. Rovněž dosavadní laténské nálezy ukazují spíše na menší osadu zemědělského charakteru.

Hallstatt-und latènezeitliche Siedlung bei Kopřivnice. Im Juni und Juli 1961 führte die Expositur in Opava Sondagen auf der hallstatt-und latènezeitlichen bäuerlichen Niederlassung in der Flur "U Šutyrovy studánky" im Kataster Kopřivnice /Nový Jičín/ durch. In zwei Sonden gelang es uns 10 Objekte mit ärmllichem keramischem Material zu durchforschen.

- - -

Výzkum laténského sídliště ve Velkých Hostěrádkách.

Karel Ludikovský

Tab. 27.

Letošní výzkum laténského sídliště ve Velkých Hostěrádkách navázal na výsledky, dosažené v předchozí výzkumné sezoně l/. V první fázi terenních prací byl dokončen odkryv zahloubené stavby Z-5. Tuto drobnou stavbu zachytil J. Ondráček při výzkumu unětického pohřebiště, na které upozornil hrob dítěte, zjištěný v r. 1961.

Polozemnice Z-5 byla drobná stavba o rozměrech 2,2x2,7m zahloubená 1,24m pod dnešní úroveň. Měla tvar ne zcela pravidelného čtyřúhelníku se silně zaoblenými rohy. Podélná orientace stavby probíhala ve směru SV-JZ, v SZ nároží se nacházela velká, ne zcela pravidelná prohlubeň, zasahující do hloubky 1,7m pod úroveň dnešního povrchu. Těsně před stavbou blíže nároží byly vyhloubeny 2 kílové

jámy, které svědčí pro pultové přestřešení. Další kůly v sondě náležejí patrně jiným stavbám z předchozího /halštatského/ období. Výplň jámy tvořila cementově šedá popelovitá vrstva s černohnědými až žlutými krami spráše, která obsahovala poměrně málo keramického aj. materiálu.

Druhá řada staveb se nacházela pod silnicí a probíhala souběžně s předchozí. Dosud byly odkryty:

Z-6: zahloubená stavba pravouhlého půdorysu se zaoblenými rohy o délce středových os 4,34 x 2,16 m. Zahloubení pod úroveň dnešního terénu probíhalo /vzhledem k poloze ve svahu/ od 0,27 do 0,41 m; orientace SZ-JV /130°/. Jihovýchodní polovina jihozápadní stěny byla rozšířena ostrým výběžkem na 2,52 m, takže vytvořila vchodovou část /která bývá zpravidla uprostřed jižní stěny/. Při JV kratší stěně se nacházela mělká jamka, která svědčí na nezapuštěné kůly /opřené o dno/; 3 drobné kůlové jamky a 2 mělké mísovité zahloubeniny doplňují celkový tvar základů stavby.

Z-7: zahloubená stavba s opět obdélným půdorysem a velmi silně zaoblenými rohy, přecházejícími téměř do oválu. Délka středových os 3,84 x 2,9m, zahloubení dna pod dnešní úroveň 0,05-0,31 m, orientace SZ-JV /120°/. Při SZ stěně byl zapuštěn 1 větší kůl; dále na středové ose 2 drobné kůlové jamky. Souběžně s touto osou se nacházely přibližně ve třetinových vzdálenostech 2 větší, které snad souvisely se vchodem; 1 kůl byl v severním nároží. Při SV delší stěně byla v půlkruhovitým výběžku mísovitá zahloubenina pod úrovní dna a před ní srpovitý výběžek. Celková dispozice stavby svědčí spíše na pultové přestřešení nežli na sedlovou střechu.

Z-8: tato poslední chata byla pouze povrchově odkryta. V severním nároží se rýsuje křbová konstrukce; plošná rozloha je značně rozsáhlá. Konstrukční detaily nejsou dosud známy. Výzkum vzhledem k nepříznivému počasí musil být odložen na r. 1962.

Z celkového počtu 4 staveb, odkrytých v letošní výzkumné sezoně lze podle půdorysných dispozic považovat Z-5 za skladištní, Z-6 za obytnou, Z-7 spíše za výrobní, Z-8 bude patrně alespoň z části výrobního charakteru. Pozoruhodná je terenní situace spodní řady chat: lze je propojit jedinou osou na níž jsou rozloženy v intervalech po 25 m. Podle terenního průzkumu bude možno na prodloužení osy a ve stejných intervalech odkryti v obou směrech další sídlištní objekty. Závěrem lze upozornit na tu okolnost, že z 8 dosud zjištěných staveb lze na základě současných vědomostí označit za obytné pouze 2, za skladištní 2 a za smíšené nebo ryze výrobní zbývající. Je tedy zřejmé, že jádro osady není dosud odkryto a zjištěný počet staveb nedostoupil jedné poloviny. Terenní průzkum ukázal, že i na protilehlém svahu, v poloze, která je vyjímečná pro laténské osídlení je třeba s ním počítat. Lze tedy uvažovat o osadě značně rozsáhlejší nežli jsme původně soudili, s vysokým řemeslným podílem celkové hospodářské základny.

P o z n á m k y:

1/ Přehled výzkumů 1960, Brno 1961, 77-80, T.28-29.

Ausgrabung der latènezeitlichen Siedlung in Velké Hostěrádky. Die heurige Grabung der latènezeitlichen Siedlung in Velké Hostěrádky knüpfte an Ergebnisse,

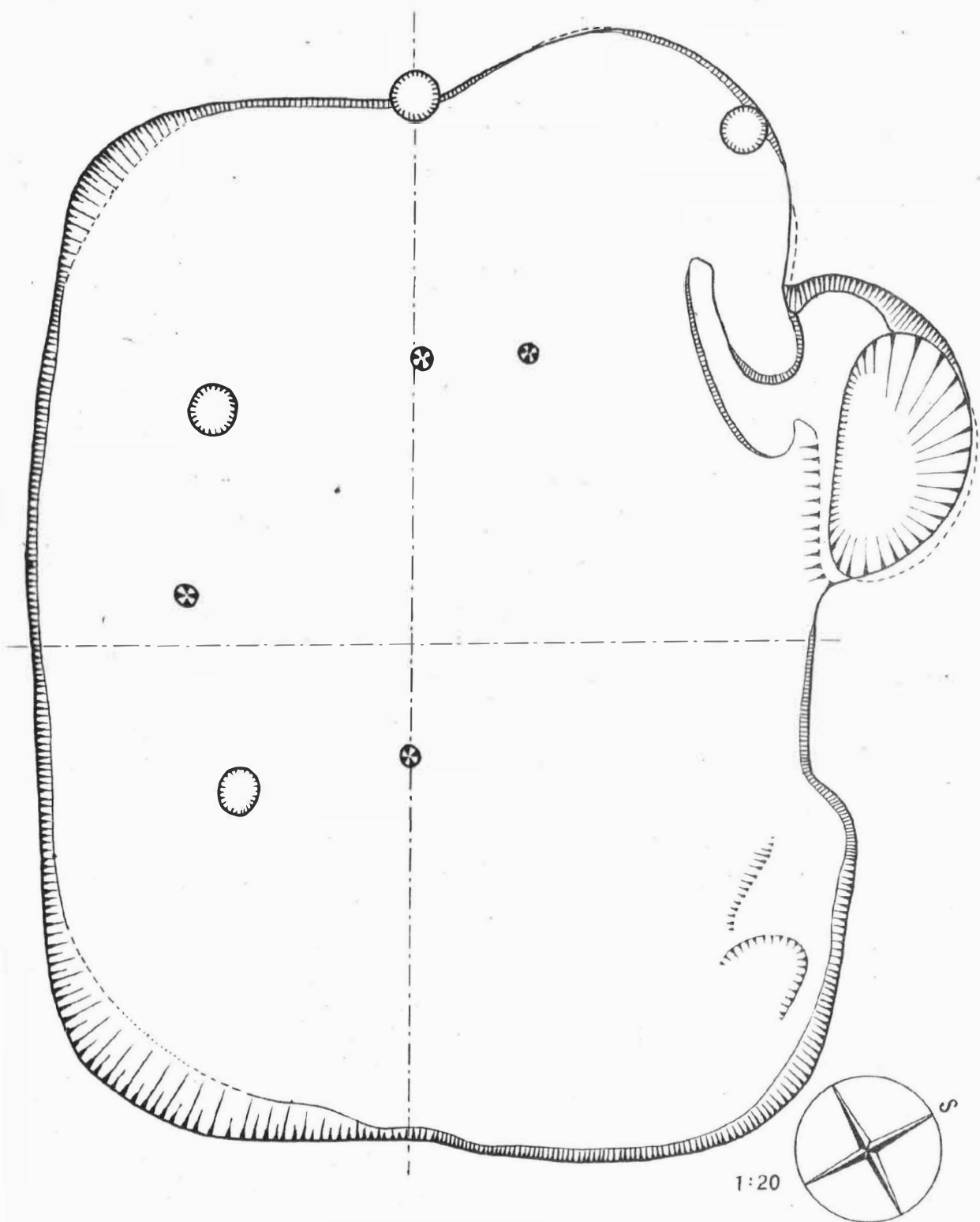
die in den vorhergehenden Grabungssaisonen erzielt wurden. In der ersten Phase der Terrainarbeiten konnte die Abdeckung der latènezeitlichen Grubenhütte Z - 5 beendet werden. Diesen Kleinbau erfasste J. Ondráček bei der Grabung eines Aunjeticer Gräberfeldes, auf das ein Kindergrab im Jahre 1960 aufmerksam machte. Die zweite neue Reihe der Bauten befand sich unter der Strasse und verlief in gleicher Richtung wie die vorhergehende /höher am Hange liegend/. Bisher wurden folgende eingetiefte Bauten freigelegt:

Z - 6: eingetiefter Bau rechteckigen Grundrisses mit abgerundeten Ecken. Ausmasse: 4,34 x 2,16m, 0,27 bis 0,41m eingetieft, von NW-SO orientiert /130°. Die südöstliche Hälfte der Südwestwand war auf 2,52 m erweitert, sodass sie den Eingangsteil bildete. Nur eine kleine schüsselartige Grube bei der Südostwand zeugt von nicht eingelassenen Pfosten /auf den Boden gestützt/.

Z - 7: eingetiefter Bau rechteckigen Grundrisses mit abgerundeten Ecken, fast in ein Oval übergehend. Ausmasse: 3,84 x 2,9 m, 0,05 bis 0,31 m eingetieft, von NW-SO orientiert /120°. Gleichlaufend mit der Mittelachse befanden sich näher der Südwestwand ca in Drittelentfernung voneinander zwei grössere Pfosten, die scheinbar mit dem Eingange zusammenhingen. Bei der längeren Nordostwand war eine schüsselartige Vertiefung unter dem Bodenniveau.

Z - 8: dieser Bau wurde nur teilweise abgedeckt; im nördlichen Ecke zeigte sich eine herdartige Konstruktion. Die Grabung wird im Jahre 1962 beendet.

Von den vier in der heurigen Grabungssaison abgedeckten Bauten kann man nach der Grundrissdisposition Z - 5 als Vorrats-, Z - 6 als Wohnbau, Z - 7 eher als Werkstatt betrachten, Z - 8 wird scheinbar wenigstens teilweise eine Werkstatt sein. Bemerkenswert ist die Terrainsituation der unteren Hüttenreihe: diese liegen auf einer einzigen Achse, in Intervallen von je 25 m. Nach Terrainsondagen wird es möglich sein, in der Verlängerung dieser Achse und in denselben Intervallen in beiden Richtungen weitere Siedlungsobjekte abzudecken. Abschliessend wäre darauf aufmerksam zu machen, dass von 8 zur Zeit festgestellten Bauten, auf Grund bisheriger Kenntnisse nur 2 als Wohnhütten betrachtet werden können, als Vorratshütten wiederum zwei und die übrigen tragen einen gemischten oder reinen Werkstattcharakter. Es ist also ersichtlich, dass der Kern der Ansiedlung bisher nicht abgedeckt wurde und die festgestellte Bautenanzahl noch nicht eine Hälfte erreichte. Die Terraindurchforschung zeigte, dass auch auf dem gegenüberliegenden Hange, in einer Lage, die für eine latènezeitliche Besiedlung ein Ausnahmefall ist, mit dieser zu rechnen wäre. Daher kann von einer ziemlich ausgedehnten Ansiedlung mit einem hohen handwerklichen Anteil der Bevölkerung in der gesamten Wirtschaftsbasis erwogen werden.

Tab. 27. Velké Hostěrádky, okr. Břeclav. Plán keltické polozemnice Z-7/1961.- Plan der keltischen Grubenwohnung Z-7/1961.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1961.

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.

Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.

Redaktoři : PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.

Překlady: prom.hist R. Tichý a E. Tichá.

Kresby: B. Ludíková.

Na titulní stránce: Rozvinutý ornament stříbrného gombíku z hrobu 11
od 7. kostela.

Vydáno jako rukopis - 350 kusů - neprodejné.